

Verslag Standaardisatieraad

- Datum:** donderdag 18 januari 2018, 10.30 – 12.30 uur
- Locatie:** Cursus- en vergadercentrum Domstad, Koningsbergerstraat 9, Utrecht
- Aanwezig:** Maurits Huigsloot (PO-Raad, voorzitter), Peter Jan Thierry (CITO), Roel Rexwinkel (SURF), Toine Maes (Kennisset), René Montenarie (GEU), Anne Goris (VO-raad), Manon Haartsen (Kennisset, gast) Henk Nijstad (Kennisset, Edustandaard), Chris Zintel (Kennisset, verslag)
- Afwezig:** Pieter Hendrikse, Jan Bartling (voorzitter, saMBO-ICT), Hans de Vries (SLO), Marianne Mulder (Kennisset, vervangen door Toine Maes), Peter Boersema (Iddink & Van Dijk), Bert-Jan Geveke (DUO), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Rian van den Broek (OCW)

1. Opening

- Mede wegens de storm zijn diverse afmeldingen ontvangen. Omdat de voorzitter is verhinderd, neemt Maurits Huigsloot de rol van voorzitter op zich.
- De agenda, evenals het verslag van de vorige vergadering worden ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten

- A1. De ervaringen met standaardisatie in de zorg zijn geagendeerd onder punt 4.
- A2. Het rapport Examineren, toetsen en oefenen is geagendeerd in Edu-K. Op basis hiervan is onderzocht hoe tot een gedeelde visie op dit onderwerp gekomen kan worden. Dit staat geagendeerd voor Edu-K van 7 februari, de conclusies zullen worden gedeeld met de Standaardisatieraad
- A3. De architectuurwerkgroep IAA-inventarisatie is gestart. Henk meldt dat hij verwacht dat zij eind maart een eerste terugkoppeling kunnen doen naar de Standaardisatieraad.

2. Terugkoppeling Edustandaard

- Henk vertelt dat er een aantal standaarden binnenkort op de agenda van de Standaardisatieraad zal komen ter vaststelling. De werkgroep IBP heeft op verzoek van implementerende partijen besloten om jaarlijks in het eerste kwartaal een nieuwe versie op te leveren, zodat dit aansluit bij de schooljaarcyclus. Ook wordt de classificatie aangepast omdat deze soms tot te zware maatregelen zouden leiden.
- René verwijst naar een ander overleg waarin werd verwezen naar de specificaties van de nummervoorziening. Hierin was kritiek op de eenzijdige besluitvorming. Hij vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot formele standaarden waar een wijzigingsproces geldt met betrokkenheid van de keten. René pleit ervoor om op de langere termijn te verkennen hoe het wijzigingsproces van specificaties van ketenvoorzieningen kan worden ingericht. De secretaris neemt deze actie op zich.

Actie:

A1. Secretaris: verkennen wijzigingsprocessen voor ketenvoorzieningen.

3. Onderwijsbegrippenkader

- Manon Haartsen (Kennisset) licht de aanpassingen aan het Onderwijs Begrippenkader (OBK) toe namens SLO en Kennisset. Monique van der Hoeven (SLO) is aanwezig voor vragen. Het OBK was in het verleden bedoeld als brug tussen leerdoelen en het curriculum die door technische (zoek)systemen zoals onderwijsportalen kan worden gebruikt. De basis hiervoor zijn unieke identifiers en een linked data-structuur. Het OBK bevat begrippensets uit het curriculumdomein zoals leerdoelen, niveaus, vakken, werkvormen en leerstijlen.

- Het OBK kende, mede door de complexe aanmeldprocedure veel praktische problemen. Daarom hebben SLO en Kennisnet besloten om terug te gaan naar de basis: een gezaghebbende begrippenset, een voorziening en de verbinding daartussen.
- Door de jaren heen is veel geëxperimenteerd met begrippensets. Echter, deze begrippensets kwamen lang niet altijd in het OBK terecht. Manon legt uit dat er verschillende begrippensets zijn, variërend in status (concept of bewezen), omvang en onderhoudslast.
- Kennisnet en SLO hebben laten onderzoeken welke functionele behoeften (potentiële) gebruikers van het OBK hebben. Hieruit bleek dat vooral publieke partijen het OBK gebruiken. Private partijen zouden het willen gebruiken als het minder ingewikkeld zou zijn. Een meer flexibel model zou beter aansluiten bij het pluriforme landschap van onderwijsbegrippen dat in de praktijk bestaat. Daarnaast is de kennis van linked data, die dit mogelijk kan maken, nu een stuk verder dan toen het OBK werd opgezet.
- SLO en Kennisnet zetten zich samen in voor het nieuwe ontwerp. De verantwoordelijkheid voor de publicatie van sets ligt in de toekomst bij de eigenaars. Kennisnet zal een index bijhouden van alle gepubliceerde sets. Hierover zijn met SLO en SBB al afspraken gemaakt, maar nog niet met andere partijen. René vraagt of er ook private sets ingebracht kunnen worden. Manon antwoordt dat dit zeker het geval is maar dat uitgevers hun eigen set niet altijd publiek beschikbaar willen stellen. Er zijn echter partijen die hun sets meer zichtbaar willen maken.
- Manon licht toe dat de indexfunctie een overzicht van alle begrippensets betreft. Een dergelijk overzicht was er in onvoldoende mate, maar daar was wel behoefte aan. Ook is het gewenst om in de nieuwe situatie een overzicht te blijven geven van experimenten: de projectindex helpt partijen bij hun zoektocht. Kennisnet zal de index voor zowel de begrippensets als voor de experimenten bijhouden.
- Manon vertelt ook dat voor een publieke governance is gekozen, maar dat zij graag van private partijen hoort op welke wijze ze betrokken willen zijn.
- Maurits vraagt of het OBK ook gericht was op andere domeinen binnen het onderwijs. Manon legt uit dat dit bij de start wel de bedoeling was, maar dat dit nooit gerealiseerd is. Henk vertelt dat veel begrippensets, bijvoorbeeld in het verantwoordingsdomein, in kaart zijn bij Edustandaard. Op termijn kunnen andere begrippensets worden toegevoegd aan de index als daar behoefte aan is.
- René vraagt aandacht voor de partijen die de nieuwe opzet zouden moeten gebruiken. Hij pleit er daarom voor om de werkgroep niet op te heffen, maar om met hen over dit nieuwe model in gesprek te gaan. René had graag een advies van de werkgroep gewild bij deze verandering. Monique geeft aan dit mee te nemen in de gesprekken over de governance. De voorzitter vraagt om de werkgroep nog eenmaal bij elkaar te laten om komen om de nieuwe opzet van het OBK toe te lichten en te bespreken. René stelt voor de uitkomst hiervan nogmaals in de Standaardisatieraad te bespreken.
- Henk benadrukt dat er geen sprake (meer) is van een standaard en dat de begrippensets dus sowieso teruggaan naar de eigenaren. René stelt dat de wijze van publicatie en de wijze van gebruik wel afspraken zijn. Daarom wil hij graag van de werkgroep weten wat nodig is wat een goed vervolg kan zijn met betrekking tot implementatie. De voorzitter stelt voor de terugkoppeling van de werkgroep in de volgende Standaardisatieraad terug te laten komen.
- De vergadering gaat akkoord met het teruggeven van de begrippensets aan de eigenaren en het verzoek tot het goed communiceren over de aanpassingen. Het besluit tot opheffing van de werkgroep kan pas worden genomen nadat advies is ingewonnen bij de werkgroep zelf.
- Monique meldt dat SLO zich terugtrekt uit de Standaardisatieraad, maar blijft graag op de verzendlijst voor de volgende vergadering.

Actie:

A2. Manon: bespreking van Redesign OBK met de werkgroep OBK en curriculum.

A3. Secretaris: agenderen uitkomsten van werkgroep in Standaardisatieraad

4. Een kijkje bij de burens: standaarden in de zorg

- Henk Hutink van Nictiz (expertisecentrum ict in de zorg) werkt onder andere aan standaardisatie en de e-health-monitor. Hij heeft op het gebied van standaardisatie een vergelijking uitgevoerd tussen de domeinen zorg, onderwijs, levensmiddelen en banken. Hij benoemt dat de bancaire wereld in sommige opzichten een voorsprong heeft doordat dit een gesloten systeem is. Het object van standaardisatie is ook verschillend in de domeinen: de levensmiddelensector standaardiseert pas bij de verwerking, terwijl de zorg uitgaat van een patient journey.
- Als belangrijk onderscheid noemt Henk dat in het onderwijs en de zorg wordt gestandaardiseerd op basis van verleiding, terwijl dit in andere sectoren meer wordt afgedwongen. Henk legt uit dat in de private sector de betaler van producten ook de bepaler van de standaard is. Bij publieke sector(en) zijn de bepaler en de betaler vaak niet dezelfde partij, daarom is consensus nodig. In de zorg zijn daarnaast ook zorgprofessionals en steeds vaker patiënten partij in de onderhandelingen.
- De voorzitter vraagt of het ministerie dominant is in de zorgsector. Henk antwoordt dat dit vooral voor de verplichte zorg geldt, niet voor de generieke zorg. Het landschap is er gecompliceerd en het recent opgerichte informatieberaad heeft nog weinig resultaten geboekt.
- Een belangrijke les van Henk is dat een organisatie als Nictiz veel meer aan partijen uit moet leggen dat standaardisatie complex maar belangrijk is. Daarnaast is de kwaliteit van de data een belangrijk aandachtspunt in de zorg. Henk legt uit dat standaardisatie en implementatie het sterkst plaatsvindt binnen afgebakende domeinen waar de urgentie hoog is. Er is nauwelijks sprake van standaardisatie tussen domeinen in de zorg.
- In zijn tweede presentatie laat Henk zien dat Nictiz ook informatiestandaarden in de zorg kwalificeert. Dit proces gaat als volgt: Nictiz stelt een standaard op, de leverancier bouwt deze in zijn systeem en kwalificeert zich bij Nictiz waarna de naam van de leverancier op een lijst wordt gepubliceerd. Op dit moment kwalificeert Nictiz alleen de structuur en semantiek van de berichten, de interactie, etc. De daadwerkelijke inhoud van de uitwisseling wordt niet meegenomen. Er zijn wel vaak vragen over bijvoorbeeld beveiliging, maar dit behoort niet tot het taakgebied van Nictiz.
- Nictiz kwalificeert op basis van haar publieke taak, maar ook op verzoek van de partijen uit het veld. De testvoorziening is een samenspel tussen techniek en een menselijke beoordeling. Nictiz geeft uitleg in het geval dat een technische test niet succesvol is.
- De voorzitter bedankt Henk voor zijn waardevolle bijdrage in de Standaardisatieraad.

5. Jaarplan 2018

- De voorzitter vraagt of er additionele input is op het voorliggende jaarplan. Anne vraagt of er een onderliggend plan is. Henk Nijstad antwoordt dat er in het verleden dikke jaarplannen waren, maar dat nu is gekozen voor een beknopte opzet met de thema's waarop wordt ingezet. Deze kan ook goed worden gecommuniceerd. Voor een deel van de activiteiten bestaan onderliggende roadmaps.
- Anne vraagt of alle activiteiten haalbaar zijn met de beschikbare middelen. De VO-raad vindt ondersteuning van partijen belangrijk, evenals de ROSA-scan en de testvoorziening. Henk stelt dat er ondersteuning wordt geleverd door Bureau Edustandaard en dat de ketenpartijen inzet leveren via de werkgroepen, maar dat veel implementatiebegeleiding elders is belegd. De ROSA-scan vergt veel expertise en tijd, maar de behoefte is overzichtelijk zolang het beperkt is tot nieuwe (versies

van) standaarden. Henk geeft aan dat hij een piek verwacht in de testvoorziening als leveranciers hiermee aan de slag gaan.

- René stelt voor wat steviger in te zetten op de samenwerking met Edu-K, bijvoorbeeld op het gebied van de testvoorziening. Hij stelt voor de tekst aan te passen in 'samen optrekken voor een goede implementatie en standaardisatie'.
- OCW heeft schriftelijk gevraagd om 'compliance met rijksbrede standaarden' op te nemen in het jaarplan. Een aantal van de rijksbrede standaarden krijgt nu een wettelijk karakter, dus daar moet OCW aantoonbaar op sturen. De Architectuurraad kan er voor zorgen dat de rijksbrede standaarden in de ROSA worden opgenomen. De vergadering stelt vast dat voor zover standaarden wettelijk van toepassing zijn het onderwijs hieraan moet voldoen, dus zijn gaan hiermee akkoord.
- René vraagt zich af of het privacyconvenant (en eventueel de modelverwerkers-overeenkomst) een standaard is. Dit is een set afspraken die bij Edu-K in beheer is. Hij vindt het interessant om te verkennen hoe beheer en implementatie zich tot elkaar verhouden.
- De secretaris heeft met de voorzitter gesproken over de wijze waarop de ambities in het jaarplan zich verhouden tot de wijze waarop de Standaardisatieraad in het afgelopen jaar heeft gefunctioneerd. Veel vergaderingen zijn niet doorgegaan, soms door gebrek aan deelnemers, soms door gebrek aan urgente agendaonderwerpen. Henk deelt dit beeld vanuit zijn ervaringen binnen Bureau Edustandaard en de Architectuurraad.
- René relateert dit signaal aan het feit dat ook op andere plekken afspraken worden gemaakt, maar ook aan wijzigingen aan afspraken die worden doorgevoerd. Anne vraagt eerst goed helder te krijgen waar we nu tegenaan lopen, wat we constateren en hoe we de governance op een goede manier in kunnen richten. Roel geeft aan dat afgelopen jaar onderzoek is gedaan naar de wijze waarop standaarden worden gebruikt binnen universiteiten, hij wil dit graag inbrengen en delen met de Standaardisatieraad. De voorzitter stelt voor om in de volgende vergadering te agenderen of we met de Standaardisatieraad doen wat we beogen en hoe succesvol we hierin zijn.
- Met toevoeging van de geleverde input wordt het voorgestelde jaarplan 2018 vastgesteld en als uitgangspunt genomen voor de activiteiten voor komend jaar.

Actie:

A4. Secretaris: aanpassen en publiceren Jaarplan Edustandaard 2018.

A5. Roel: delen onderzoek standaardisatie hoger onderwijs.

A6. Secretaris: voorbereiden en agenderen vraagstukken Standaardisatieraad in volgende vergadering.

6. Rondvraag

7. Vervolgafspraken 2018

▪ donderdag 29 maart	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht
▪ <u>woensdag</u> 27 juni	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht
▪ donderdag 15 november	10.00 - 12.00 uur	SURF, Utrecht

8. Afsluiting